

«IFEB-Monthly» November 2009 (publicatie februari 2010)

Verantwoordelijke uitgever : Luc Vansnick, Archimedesstraat 11 – 1000 Brussel

Strict voorbehouden aan de beheerraad van IFEB en aan het Directiecomite van APB – mag niet verspreid worden.

Onderstaande tabellen bevatten gegevens uit de IFSTATdatabank met gegevens over de farmaceutische verstrekkingen terugbetaald binnen de verplichte verzekering en in het kader van de derdebetalersregeling (zie ook www.ifeb.be voor meer informatie over IFSTAT). De gegevens in de tabellen hebben geen betrekking op de diensten en toebehoren bij de levering van zuurstof en bevatten evenmin de honoraria voor de aflevering van methadon.

De kleine risico's van de zelfstandigen werden per 1 januari 2008 opgenomen in de verplichte verzekering. Hierdoor zijn de tijdreeksen verstoord en wordt de vergelijking tussen 2007 en 2008 bemoeilijkt.

Legende : CI : RIZIV kosten - CP : remgeld - PP : publiekprijs - NB : aantal verpakkingen (« eenheden ») - DDD : defined daily dosis - refter : referentieterugbetaling – VP.V. Verplichte Verzekering - G : generieken - C : kopieën

Alle terugbetaalde producten

GLOBALE GEGEVENS		CI (mio)	CP (mio)	PP (mio)	NB (duizenden)	DDD (mio)
2004		2.219,4	520,0	2.739,4	100.740,0	3.368,7
2005		2.211,0	517,6	2.728,6	99.268,1	3.314,6
2006		2.170,4	539,4	2.709,8	99.887,6	3.533,5
2007		2.308,2	556,9	2.865,1	103.953,0	3.766,8
2008		2.617,8	600,1	3.217,9	115.748,4	4.222,4
2009-09	loontrekkend.	207,5	47,0	254,5	9.341,4	355,0
	zelfst.	19,2	4,2	23,4	862,8	32,4
2009-10	loontrekkend.	220,8	51,8	272,5	10.044,8	378,0
	zelfst.	20,7	4,7	25,4	936,8	34,6
2009-11	loontrekkend.	194,5	41,4	235,9	8.199,7	329,0
	zelfst.	18,1	3,8	21,9	766,1	30,1
Schatting 2009	globaal	2.689,8	592,0	3.281,7	116.623,6	4.563,9
Vergelijking 2008	2009/2008	2,7%	-1,3%	2,0%	0,8%	8,1%

GEGEVENS PER EENHEID	DDD/NB	CI/NB	CI/DDD	CP/NB	CP/DDD	PP/NB	PP/DDD
2004	33,4	22,0	0,659	5,16	0,154	27,2	0,813
2005	33,4	22,3	0,667	5,21	0,156	27,5	0,823
2006	35,4	21,7	0,614	5,40	0,153	27,1	0,767
2007	36,2	22,2	0,613	5,36	0,148	27,6	0,761
2008	36,5	22,6	0,620	5,18	0,142	27,8	0,762
2009-09	38,0	22,2	0,585	5,02	0,132	27,2	0,717
2009-10	37,6	22,0	0,585	5,15	0,137	27,1	0,722
2009-11	40,0	23,7	0,592	5,04	0,126	28,8	0,718
Schatting 2009	39,1	23,1	0,589	5,08	0,130	28,1	0,719
Vergelijking 2008	7,3%	2,0%	-4,9%	-2,1%	-8,7%	1,2%	-5,6%

Verbruik en kosten per ATC hoofdklasse

ATC		PP (bedrag)		PP (marktaandeel)		DDD (aantal)		DDD (marktaandeel)	
		mio €	evolutie	%	evolutie	mio	evolutie	%	evolutie
A	MAAGDARMKANAAL EN STOFWISSELING	334	0,8%	10,3%	-2,0%	517	8,1%	11,4%	-1,1%
B	BLOED EN BLOEDVORMENDE ORGANEN	194	8,6%	5,9%	5,6%	314	154,4%	6,9%	132,7%
C	HARTVAATSTELSEL	807	2,9%	24,8%	0,0%	1.856	5,8%	40,9%	-3,2%
D	DERMATOLOGISCHE PREPARATEN	34	-3,0%	1,0%	-5,7%	25	0,3%	0,6%	-8,2%
G	UROGENITAAL STELSEL EN GESLACHTSHORMONEN	76	-4,9%	2,3%	-7,6%	325	-1,8%	7,2%	-10,1%
H	SYSTEMISCHE HORMOONPREPARATEN, GESLACHTSHORMONEN UITGEZONDERD	81	3,1%	2,5%	0,2%	156	4,7%	3,4%	-4,2%
J	ANTIMICROBIELE MIDDELEN VOOR SYSTEMISCH GEBRUIK	324	-0,5%	9,9%	-3,3%	127	4,9%	2,8%	-4,0%
L	CYTOSTATICA EN IMMUNOMODULERENDE MIDDELEN	344	9,9%	10,5%	6,8%	45	6,0%	1,0%	-3,0%
M	SKELETSPIERSTELSEL	132	-5,5%	4,1%	-8,2%	242	1,9%	5,3%	-6,8%
N	ZENUWSTELSEL	555	2,5%	17,0%	-0,4%	466	5,2%	10,3%	-3,8%
P	ANTIPARASITAIRE MIDDELEN, INSECTICIDEN EN INSECTENWERENDE MIDDELEN	1	4,8%	0,0%	1,9%	2	7,6%	0,0%	-1,6%
R	ADEMHALINGSSTELSEL	311	5,7%	9,5%	2,7%	390	5,2%	8,6%	-3,7%
S	ZINTUIGLIJKE ORGANEN	40	4,5%	1,2%	1,6%	72	-2,3%	1,6%	-10,6%
V	DIVERSE MIDDELEN	27	-0,6%	0,8%	-3,4%	2	0,2%	0,0%	-8,3%

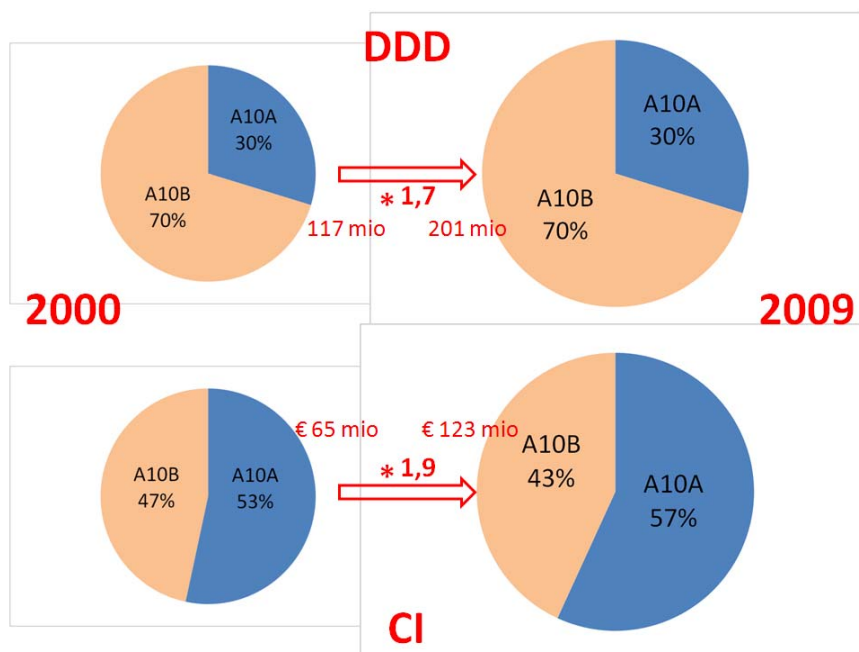
De data hebben betrekking op de meest recente periode van 12 maanden (december 2008-november 2009). De evoluties zijn berekend ten opzichte van de vorige 12 maanden (december 2007-november 2008). Evoluties van meer dan 5 % in absolute waarde van de marktaandelen zijn aangeduid op een gele achtergrond.

Zoom op de geneesmiddelen voor de behandeling van diabetes

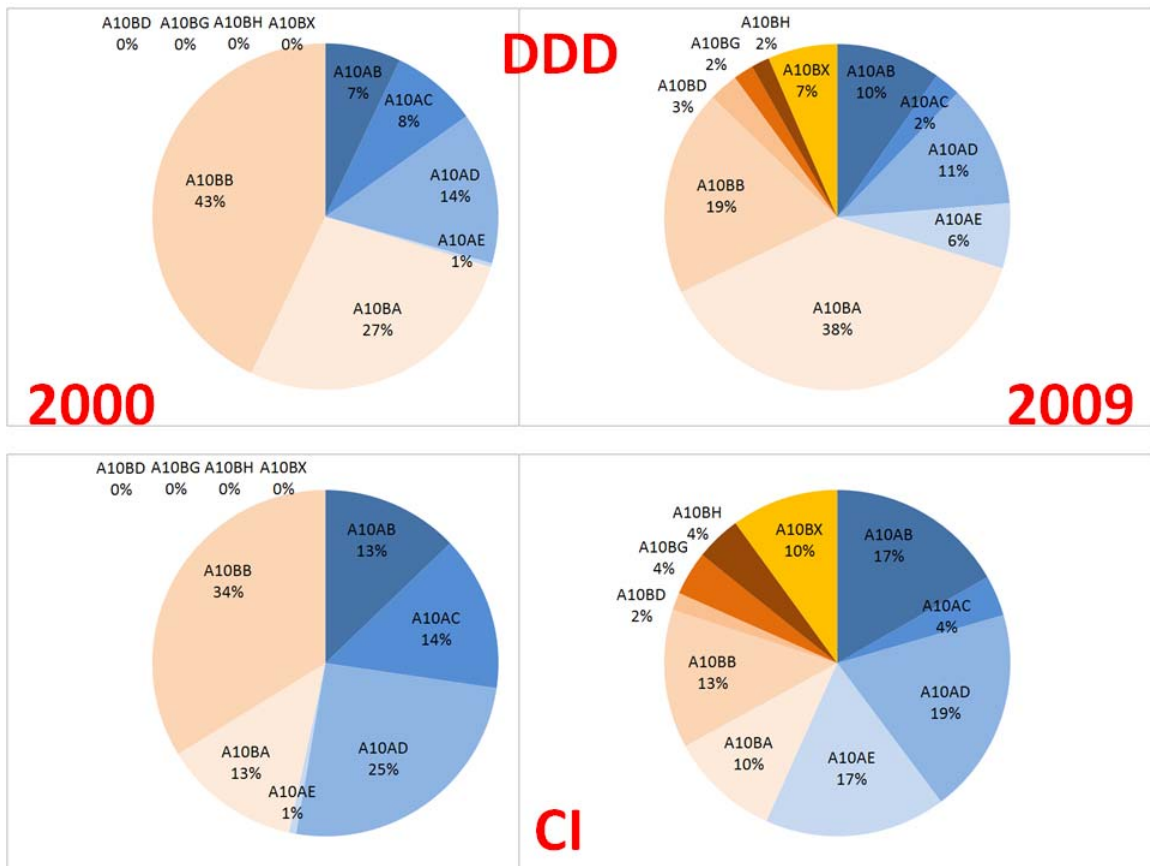
Het schema hiernaast geeft voor de periode 2000-2009 de evolutie weer van de geneesmiddelen gebruikt voor de behandeling van diabetes, op niveau ATC(2) : de klasse A10A van de insulines en de klasse A10B van de orale antidiabetica.

Voor het geheel van de DDD (bovenaan), zijn in dit decennium de verhoudingen niet veranderd : 30% insulines en 70% orale antidiabetica. Maar het aantal DDD is wel toegenomen : van 117 mio in 2000 tot 201 mio in 2009, wat een groei betekent van 70%. Zoals vroeger al werd gesteld, kunnen uit deze gegevens geen conclusies worden getrokken wat betreft de prevalentie van diabetes. De DDD (defined daily dose) stemt immers niet steeds overeen met de afgeleverde dagdosis, zelfs niet gemiddeld. Bovendien zijn niet alle diabetespatiënten als dusdanig gediagnosticeerd en nemen niet alle gediagnosticeerde diabetespatiënten geneesmiddelen.

Binnen de uitgaven (CI – cost insurance – onderaan), zijn de verhoudingen wel wat gewijzigd : de uitgaven voor insuline nemen een groter deel in van het geheel. Bovendien namen de uitgaven meer toe dan het aantal DDD : van € 65 mio in 2000 tot € 123 mio in 2009, bijna een verdubbeling. Maar het verschil tussen de groei van de uitgaven (CI) en die van het verbruik (DDD) is kleiner dan die van de gezondheidsindex in die periode. Dit leidt dus tot het besluit dat de behandeling van diabetes eigenlijk niet duurder werd, ondanks het verschijnen van nieuwe geneesmiddelen voor de behandeling van diabetes, zoals in de volgende schemata wordt gevisualiseerd.

De taartdiagrammen hieronder laten de toename zien van het aantal therapeutische klassen op niveau ATC(4), wat overeenkomt met de komst van nieuwe geneesmiddelen voor de behandeling van diabetes.

Binnen de insulines (A10A –tinten van blauw) zien we de komst van nieuwe insulines (insuline lispro, insuline aspart, insuline glulisine), zowel binnen de snelwerkende insulines (A10AB), als binnen de middellangwerkende insulines met snelwerkende start (A10AD). In 2004 zijn er nieuwe inspuitsbare langwerkende insulines verschenen, Lantus® (insuline glargine) en Levemir® (insuline detemir) die subcutaan kunnen worden toegediend en die tegemoet komen aan de insulinebehoefte voor een periode van 24 uur. Deze nieuwe insulines zijn aanzienlijk duurder en worden slechts terugbetaald in het kader van diabetesconventies.

Binnen de orale antidiabetica is de toename van het metformineverbruik (A10BA) aanzienlijk : binnen het geheel van de antidiabetes DDD – een groeiend geheel ! – nam het aandeel van metformine toe van 27 tot 38% (bovendeel van de grafiek). Parallel daarmee daalde het aandeel van metformine in de uitgaven van 13% tot 10%. Dit is coherent met het feit dat metformine van in het begin tot de referentierugbetaling behoort. Daartegenover staat dat het verbruik van sulfonylurea, de klasse waartoe glicazide en glicemipiride behoren, sterk is gedaald. De sulfonylurea vertegenwoordigden nog 43% van de DDD in 2000, en vertegenwoordigen nog maar 19 % in 2009. Er wordt dus geleidelijk vaker metformine voorgeschreven en minder vaak sulfonylurea.

Maar voor de behandeling van diabetes zijn er de jongste jaren ook heel wat nieuwe geneesmiddelen verschenen en die hebben het landschap hertekend, zoals in de taarten is weerspiegeld. De « nieuwe» orale antidiabetica, zij die er nog niet waren in 2000, vertegenwoordigen in 2009 14% van het totale aantal DDD en 20% van de RIZIV uitgaven voor antidiabetesgeneesmiddelen. Deze geneesmiddelen worden voorgeschreven als het effect van de behandeling met metformine of met sulfonylurea te niet meer volstaat. De klasse A10GH van de glitazones bevat rosiglitazone (Avandia®) en pioglitazone (Actos®) en tot de klasse A10BH van de dipeptidylpeptidase-4 remmers behoren sitagliptin (Januvia®), verschenen in 2008) en vitagliptin (Galvus®, verschenen in 2009). De klasse A10BD bevat combinaties van de nieuwe actieve bestanddelen (in A10BG of A10BH) en metformine. Daartoe behoren l'Avandamet® (rosiglitazone & metformine) en Eucreas® (sitagliptin & metformine).

In de klasse A10BX van de « andere hypoglycemiërende middelen » vinden we repaglinide (Novonorm®, reeds beschikbaar sinds 2001) en exenatide (Byetta®, nieuw sinds 2008).

Om af te sluiten nog enkele woorden over de kost per DDD. We stellen vast dat sinds 2000 de kost per DDD van orale antidiabetica zeer weinig evolueerde. Hij bevindt zich nog steeds lager dan 40 eurocent per DDD. Er is een daling geweest in 2001 (start van de referentierugbetaling) die werd gevolgd door een lichte stijging die in 2007 leidde tot het niveau van 2001 (€ 0,37). In 2009 bedraagt de prijs per DDD € 0,38 (€ 0,3772). Dit betekent dus dat de prijsdalingen van de « oude » geneesmiddelen (metformine, glicemipiride, glicazide) de hogere prijzen van de nieuwe geneesmiddelen goed hebben gecompenseerd.

Binnen de insulines stellen we daarentegen wel een stijging vast van de kost per DDD. En die valt samen met de komst in 2004 van de nieuwe inspuitsbare langwerkende insulines, Lantus® (insuline glargine) en Levemir® (insuline detemir).

Binnen de referentieterugbetaling :
Gegevens per semester over de evolutie van generieken, kopieën,
goedkope originele specialiteiten en dure originele specialiteiten

		CI					CP				
Periode		in mio €	% van het totaal	G of C (% van de referer)	goedkoop (% van de referer)	duur (% van de referer)	in mio €	% van het totaal	G of C (% van de referer)	goedkoop (% van de referer)	duur (% van de referer)
2004-S 2		261,21	23,3%	32,3%	70,9%	29,1%	100,25	38,2%	26,3%	45,3%	54,7%
2005-S 1		290,30	25,6%	35,2%	71,3%	28,7%	103,78	41,5%	30,9%	48,3%	51,7%
2005-S 2		286,57	26,6%	34,7%	71,9%	28,1%	116,89	43,7%	30,1%	48,6%	51,4%
2006-S 1		320,31	29,2%	37,6%	78,7%	21,3%	127,67	47,1%	34,5%	55,6%	44,4%
2006-S 2		302,75	28,2%	38,2%	81,5%	18,5%	123,38	46,0%	33,7%	58,7%	41,3%
2007-S 1		335,22	29,4%	37,6%	83,6%	16,4%	132,32	48,0%	34,5%	60,8%	39,2%
2007-S 2		338,39	29,0%	38,1%	84,4%	15,6%	130,50	46,4%	35,4%	59,4%	40,6%
2008-S 1		366,49	28,3%	38,2%	84,6%	15,4%	141,36	47,3%	35,7%	59,2%	40,8%
2008-S 2		371,32	28,1%	38,9%	85,4%	14,6%	138,60	46,0%	36,7%	60,2%	39,8%
2009-S 1		415,72	30,9%	38,5%	86,5%	13,5%	152,37	51,2%	36,9%	62,9%	37,1%
2009-09	loontr.	64,38	31,0%	40,5%	86,1%	13,9%	23,06	49,1%	38,6%	67,8%	32,2%
	zelfst.	5,77	30,0%	39,3%	85,0%	15,0%	2,06	48,9%	36,2%	65,0%	35,0%
2009-10	loontr.	71,58	32,4%	39,0%	86,5%	13,5%	25,36	49,0%	37,6%	68,3%	31,7%
	zelfst.	6,43	31,1%	37,7%	85,4%	14,6%	2,27	47,9%	35,2%	65,3%	34,7%
2009-11	loontr.	62,60	32,2%	39,4%	87,4%	12,6%	21,97	53,0%	38,3%	69,3%	30,7%
	zelfst.	5,61	30,9%	38,1%	86,4%	13,6%	1,97	52,2%	35,9%	66,5%	33,5%
		NB					DDD				
Periode		duizenden	% van het totaal	G of C (% van de referer)	goedkoop (% van de referer)	duur (% van de referer)	in mio	% van het totaal	G of C (% van de referer)	goedkoop (% van de referer)	duur (% van de referer)
2004-S 2		17.809,44	35,1%	31,4%	56,8%	43,2%	653,16	38,4%	34,4%	58,6%	41,4%
2005-S 1		18.981,80	38,1%	35,2%	59,3%	40,7%	711,23	42,7%	39,3%	63,6%	36,4%
2005-S 2		20.616,35	41,6%	34,5%	60,9%	39,1%	769,93	46,7%	39,8%	66,1%	33,9%
2006-S 1		23.604,03	47,4%	38,0%	67,8%	32,2%	877,51	50,0%	43,8%	73,1%	26,9%
2006-S 2		23.426,19	46,8%	37,4%	72,0%	28,0%	923,43	52,0%	42,9%	78,1%	21,9%
2007-S 1		25.238,65	49,1%	37,7%	74,3%	25,7%	998,28	53,0%	43,1%	80,1%	19,9%
2007-S 2		24.897,95	47,4%	38,1%	74,3%	25,7%	1.003,10	53,3%	43,8%	78,6%	21,4%
2008-S 1		27.636,05	48,1%	38,4%	74,5%	25,5%	1.111,99	53,4%	44,6%	78,4%	21,6%
2008-S 2		27.728,52	47,6%	38,2%	75,7%	24,3%	1.162,44	54,3%	44,3%	80,3%	19,7%
2009-S 1		30.319,46	52,1%	38,0%	77,5%	22,5%	1.297,25	57,1%	43,2%	82,3%	17,7%
2009-09	loontr.	4.531,88	48,5%	40,3%	76,5%	23,5%	189,17	53,3%	48,3%	81,2%	18,8%
	zelfst.	405,77	47,0%	38,1%	75,2%	24,8%	16,92	52,1%	45,4%	80,5%	19,5%
2009-10	loontr.	5.008,68	49,9%	39,7%	77,3%	22,7%	205,08	54,3%	47,0%	81,6%	18,4%
	zelfst.	449,05	47,9%	37,3%	75,8%	24,2%	18,38	53,1%	44,0%	80,8%	19,2%
2009-11	loontr.	4.333,02	52,8%	40,1%	78,1%	21,9%	178,28	54,2%	47,3%	81,9%	18,1%
	zelfst.	390,37	51,0%	37,9%	76,9%	23,1%	15,99	53,1%	44,4%	81,3%	18,7%

